

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ประกอบด้วยการสัมภาษณ์และการศึกษารูปแบบ การมีการจัดการขยะตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตำบลปะทิว อำเภอปะทิว จังหวัด ชุมพร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นอาสาสมัคร แต่ละชุมชนในเขตเทศบาลตำบลปะทิว

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 คน เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น ประชาชนที่มีความสนใจที่จะเข้าร่วมทำกิจกรรม และมีจิตสำนึก มีความเข้าใจ และทัศนคติที่มี ต่อการจัดการขยะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งครอบคลุมการจัดการขยะตามหลัก สุขาภิบาล เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โคนค้นคว้าจากตำราเอกสารวิชาการ วารสาร แนวความคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบในการศึกษา และสร้างเครื่องมือ
2. สัมภาษณ์บุคคลสำคัญในชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ราย เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและนำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 18 ราย โดยมีผู้ช่วยบันทึกข้อมูล และมีเครื่องบันทึกเสียง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในชุมชน ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะ รวมถึงการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

1. การกำหนดปัญหาและจัดทำโครงร่างการวิจัย
2. การศึกษาข้อมูลทั่วไป ด้วยการลงพื้นที่ออกสำรวจข้อมูลภาคสนาม ด้วยการซักถาม สังเกตการมีส่วนร่วมในพื้นที่ และข้อมูลการจัดการขยะจากหน่วยงานเทศบาลตำบลปะทิว
3. การสัมภาษณ์เชิงลึก ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะของประชาชน ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ราย โดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น นำเสนอต่อการสนทนากลุ่ม
4. การสนทนากลุ่มแบบมีส่วนร่วม นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดการขยะ มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ เพื่อเป็นแนวทางสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในการจัดการขยะด้วยการระดมสมองเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการ ที่ไม่ได้แยกส่วนออกจากขั้นตอนการเก็บข้อมูลได้ ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อความ (Content Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการหลักในการประมวลผลข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพและดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

1. หลังจากได้ผลการถอดเทปแล้ว จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. การจัดทำแฟ้ม (Establishing Files) การจัดทำแฟ้มข้อมูลเพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ แฟ้มที่จัดทำแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ลักษณะข้อมูลทั่วไปของชุมชนและการจัดการขยะ โครงสร้างและหน้าที่ของเทศบาลตำบลปะทิว และการมีส่วนร่วมการจัดการขยะ
3. การแยกประเภทการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล (Sorting and Coding the Data) ในแต่ละวันหลังจากได้เก็บข้อมูลมาแล้ว จะมีการบันทึกอย่างละเอียดขยายความของข้อมูลให้ชัดเจนในเชิงคุณภาพ เมื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วน โดยผู้วิจัยจะทำการอ่านข้อความจำนวนหลายรอบ แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อความ (Text) โดยอ่านข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบบันทึก จากการถอดเทปคำสัมภาษณ์ บรรทัดต่อบรรทัด ผู้วิจัยก็จะจัดหมวดหมู่แยกประเภทของข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตีความ โดยวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์